

Franciszek Ilešić

Stanisława Jaszowskiego "Żelisław i Ludomira" u południowych Słowian (dzisiejszych Jugosłowian)

Pamiętnik Literacki : czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej 29/1/4, 475

1932

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

przez późniejsze przeróbki Kalili i Dimny na zbiór bajek Pilpaja oraz jego tłumaczenia na język francuski dostała się także do literatury polskiej, czego dowodem jest bajka Książnina o Matce i śmierci.

Czy te dwie wersje, Abstemiusa i persko-turecka, mają punkty styczności, innemi słowy czy Abstemius, pisząc w XV wieku swoje bajki, korzystał ze wschodnich zbiorów Kalili i Dimny, czy też czerpał je z jakiegoś nieznanego nam źródła grecko-łacińskiego, — to stanowi pytanie, na które trudno jest dzisiaj dać odpowiedź z braku obszerniejszych wiadomości o samym Abstemiusie¹.

Ananjasz Zajączkowski.

**Stanisława Jaszowskiego „Żelislaw i Ludomira“
u południowych Słowian (dzisiejszych Jugosłowian).**

W r. XXVI „Pam. Lit.“, zesz. II (1929) str. 232 — 241, podałem, że ta romantyczna opowieść Jaszowskiego ukazała się w „Letopisie Maticy Serbskiej“ 1826 i w zagrzebskiej ilirskiej „Danicy“ 1835. Do tego mogę teraz jeszcze jedną informację dorzucić, iż wyszła też po słoweńsku, i to w r. 1852 w czasopiśmie literackiem „Slovenska Bčela“ („Słoweńska Pszczółka“), którą wydawał Antoni Janežič w Celowcu w Karyntji (r. III, nr. 52 i 53 tego rocznika, 24 i 30 XII). Opowieść: „Selislav in Ljudmila“ jest tutaj wyraźnie oznaczona jako tłumaczenie z ilirskiego („Po il. danici“). Tłumacz źle czytał starą pisownię chorwacką w „Danicy“: „Seliszlav y Lyudmila“; według tej pisowni należy „Seliszlav“ czytać jako „Żelislav“, nie „Selislav“.

Fr. Ilešić.

**Jeszcze o fragmentach „ilirskiego“ „Przekładu ksiąg
narodu polskiego i pielgrzymstwa polskiego“.**

W r. XXVIII, z. 2, „Pamiętnika Literackiego“ podałem wiadomość, że r. I (1835) (nie: 1838) czasopisma „Danica Ilirska“ zawiera „ilirski“ przekład trzech ustępów „Ksiąg“. Teraz znalazłem tłumaczenie jeszcze innych wyjątków z „Ksiąg“ w tem samem czasopiśmie, a mianowicie w r. III z r. 1837. Jest w niem przetłumaczonych pięć ustępów:

¹ Skąpe wiadomości, jakie posiadamy o Lorenzo Abstemiusie z Maccrady, bibliotekarzu Fryderyka, księcia Urbino, zebrał i omówił Ludwik Antoni Birkenmajer w rozprawie „Mikołaj Wodka z Kwidzyna zwany *Abstemius*, lekarz i astronom polski XV stulecia“, odbitka z t. XXXIII Rocznika Tow. Naukowego w Toruniu, Toruń 1926, str. 63 — 86.